

**Αιτιολόγηση της Πρότασης Αναθεώρησης
του Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
2014-2020**

CCI : 2014GR16M2OP006

Οκτώβριος 2018

Ευρωπαϊκή Ένωση

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Περιγραφή των προτεινόμενων τροποποιήσεων του Ε.Π. με σαφή αναφορά στα νέα δεδομένα και τις ανάγκες που οδήγησαν σε αυτές, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα.....	3
2. Αποτύπωση –εφόσον προκύπτει- των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων του Ε.Π. στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του εγκεκριμένου ΕΣΠΑ, τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και κυρίως τις αλλαγές που έχουν γίνει σε συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές	13
3. Αποτύπωση των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων του Ε.Π. στους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π. και κατ’ επέκταση στους δείκτες των Αξόνων Προτεραιότητας και του Πλαισίου Επίδοσης.....	14
3.1. Τροποποιήσεις στις Επενδυτικές Προτεραιότητες, Ειδικούς Στόχους και Δείκτες.....	14
3.2. Τροποποιήσεις στο Πλαίσιο Επίδοσης.....	20
4. Συνοπτική παρουσίαση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων που συνδέονται με την αναθεώρηση	26

1. Περιγραφή των προτεινόμενων τροποποιήσεων του Ε.Π. με σαφή αναφορά στα νέα δεδομένα και τις ανάγκες που οδήγησαν σε αυτές, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα

Για τη σύνταξη του παρόντος Συνοπτικού Κειμένου του σχεδίου πρότασης αναθεώρησης του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 λαμβάνονται υπόψη τα κύρια συμπεράσματα της 1^{ης} Αξιολόγησης Εφαρμογής του ΕΠ ΠΔΜ 2014 – 2020, η οποία βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης, τα στοιχεία της πορείας υλοποίησης και προγραμματισμού εξειδίκευσης και ενεργοποίησης των δράσεων του προγράμματος, καθώς επίσης και τα νέα δεδομένα αναπτυξιακών αναγκών της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 συνοπτικά αφορούν:

ΕΤΠΑ

- ⇒ Αύξηση των πόρων δύο ΑΠ με μεταφορά πόρων από δύο ΑΠ. Πιο συγκεκριμένα:
 - Αύξηση του ΑΠ 4 (ΘΣ 4) κατά 2,0 εκ. € με μεταφορά αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 5 (ΘΣ 5).
 - Αύξηση του ΑΠ 6 (ΘΣ 6) κατά 12,0 εκ. € με μεταφορά αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 11 (ΘΣ 10).
- ⇒ Τροποποίηση ποσών Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, Ειδικών Στόχων και Πεδίων Παρεμβάσεων εντός των Αξόνων Προτεραιότητας, χωρίς μεταβολή της ΣΔΔ.
- ⇒ Προσθήκη μιας νέας Επενδυτικής Προτεραιότητας, της 7.3 (7e) στον ΑΠ 7 (ΘΣ 7) για την κάλυψη των νέων αναγκών που προκύπτουν από τη διέλευση του αγωγού φυσικού αερίου από τη Δυτική Μακεδονία (του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου – TAP) και τη δυνατότητα που δίνεται για τη χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας.
- ⇒ Προσθήκη ενός νέου Ειδικού Στόχου, του 7.3.1 στο πλαίσιο της νέας ΕΠ 7.3 (7e) στον ΑΠ 7 (ΘΣ 7) και βελτίωση της περιγραφής του τίτλου δύο Ειδικών Στόχων, του 6.1.1 και του 7.1.1 στους ΑΠ 6 (ΘΣ 6) και ΑΠ 7 (ΘΣ 7) αντίστοιχα.
- ⇒ Προσθήκη δύο νέων Πεδίων Παρέμβασης 14 «Ανακαίνιση των κατοικιών με σκοπό την ενεργειακή απόδοση, έργα επίδειξης και μέτρα στήριξης» και 7 «Φυσικό Αέριο» στους ΑΠ 4 (ΘΣ 4) και ΑΠ 7 (ΘΣ 7) αντίστοιχα και τροποποίηση των ποσών των υφιστάμενων πεδίων παρέμβασης σε αντιστοιχία των παραπάνω μεταβολών μεταξύ Αξόνων, Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Ειδικών Στόχων.
- ⇒ Προσθήκη 4 νέων Δράσεων:
 - Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των φωτισμών δημόσιων χώρων και
 - Δράσεις ενίσχυσης "Εξοικονομώ κατ' οίκον"» στην ΕΠ 4.1 του ΑΠ 4 (ΘΣ 4),
 - Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου» στην ΕΠ 7.2 του ΑΠ 7 (ΘΣ 7)
 - Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά στην ΕΠ 9.1 (9a) του ΑΠ 9 (ΘΣ 9).

ΕΚΤ

- ⇒ Αύξηση του ΑΠ 8 (ΘΣ 8) κατά 656.000 € με μεταφορά αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 10 (ΘΣ 9).
- ⇒ Τροποποίηση των ποσών σε δύο πεδία παρέμβασης [104 του ΑΠ 8 (ΘΣ 8) και 109 του ΑΠ (ΘΣ 9)] σε αντιστοιχία των παραπάνω μεταβολών μεταξύ Αξόνων, Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Ειδικών Στόχων.

- ⇒ Τροποποίηση των ποσών των Πεδίων Παρεμβάσεων εντός της ΕΠ 10.3 (9ιν) του ΑΠ 10 (ΘΣ 9), χωρίς τροποποίηση της ΣΔΔ της ΕΠ.
- ⇒ Προσθήκη μιας νέας Δράσης:
 - Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας Ρομά, στην ΕΠ 10.3 (9ιν) του ΑΠ 10 (ΘΣ 9) και
 - βελτίωση του τίτλου της Δράσης «Δράσεις στήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας» της ΕΠ 10.4 (9ν) του ΑΠ 10 (ΘΣ 9).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020.

ΑΠ 1 (ΘΣ 1) : Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

Εκτός των θετικών εξελίξεων στα μακρομεγέθη και εκτός της γενικής αύξησης των δυνατοτήτων της εγχώριας οικονομίας δημιουργούνται και νέες αναπτυξιακές προκλήσεις καθότι ή οικονομία παρότι σταθεροποιήθηκε τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει πρωτοεμφανιζόμενες προκλήσεις και χαρακτηρίζεται από ελλιπή χρηματοδότηση.

Η μεταβολή των οικονομικών συνθηκών που επηρεάζουν τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων έχει σοβαρές επιπτώσεις σε δράσεις επιχειρηματικότητας που υλοποιούνται στο πλαίσιο πολλών Θεματικών Στόχων, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ο ΘΣ 1. Στον ΘΣ 1, δημιουργούνται νέες ανάγκες για συγκεκριμένες παρεμβάσεις στη βάση των προκλήσεων όπως η ενίσχυση της καινοτομίας επιχειρηματικότητας.

Ο ΑΠ 1 (ΘΣ 1) διαμορφώνεται από τις οριστικοποιημένες στρατηγικές RIS3 που συνδέονται με τους δύο βασικούς πυλώνες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, την επιχειρηματική ανακάλυψη και το Πολυετές Χρηματοδοτικό Πλαίσιο για τις Ερευνητικές Υποδομές.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται οι παρακάτω αλλαγές όσον αφορά τον ΑΠ 1:

Εντός του ΑΠ 1 (ΘΣ 1) μεταφορά ποσού 1.000.000 € από ΕΠ 1.1 σε ΕΠ 1.2, δεδομένου ότι αφενός καλύπτονται οι ανάγκες της ΕΠ 1 που αφορούν την ανάπτυξη των ερευνητικών υποδομών στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης και αφετέρου για την κάλυψη των αναγκών της ΕΠ 1.2 που αφορούν τις ερευνητικές δράσεις των επιχειρήσεων σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς.

Η νέα ΣΔΔ της **ΕΠ 1.1** διαμορφώνεται στο ποσό των 4.000.000 € (1,18% του ΕΠ) και της **ΕΠ 1.2** στο ποσό των 6.360.312 € (1,87% του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιούνται τα ποσά των τομέων παρέμβασης 58 (μείωση κατά 1,0 εκ. €), 62 (αύξηση κατά 2,5 εκ. €) και 64 (μείωση κατά 1,5 εκ. €).

Συνολικά ενισχύονται οι ερευνητικές δράσεις επιχειρήσεων – ερευνητικών φορέων με το ποσό των 2.500.000 εκ. €, και το συνολικό ποσό των δράσεων του πεδίου παρέμβασης 62 ανέρχεται σε 5.860.312 €.

ΑΠ 3 (ΘΣ 3) : Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Όπως ήδη αναφέρθηκε για τον ΑΠ 1, οι αλλαγές στο μακροοικονομικό περιβάλλον δημιουργούν προκλήσεις που επηρεάζουν τις δράσεις επιχειρηματικότητας που υλοποιούνται.

Εντός της ΕΠ 3.1 τροποποιούνται τα ποσά των τομέων παρέμβασης 67 (αύξηση κατά 3.275.000 €), 72 (μείωση κατά 1.200.000 €) και 63 (μείωση κατά 2.075.000 €).

Συνολικά ενισχύονται οι δράσεις τη στήριξη των επιχειρήσεων στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης με το ποσό των 3.275.000 €, και το συνολικό ποσό των δράσεων του πεδίου παρέμβασης 67 ανέρχεται σε 20.480.937 €, για την κάλυψη των αναγκών των δράσεων ενίσχυσης των επιχειρήσεων και για τη δυνατότητα συμμετοχής του ΕΠ στις δράσεις που προκηρύσσονται στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν. 4399/2016).

ΑΠ 4 (ΘΣ 4) : Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

Σύμφωνα με το έγγραφο «ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020 ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018», η ανακαίνιση του κτιριακού αποθέματος για την επίτευξη υψηλής ενεργειακής απόδοσης συνεχίζει να αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της χώρας. Παρά τις σημαντικές καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση σχετικών δράσεων, λόγω της αναθεώρησης του ΚΕΝΑΚ, με βάση τον νέο προγραμματισμό και τα δεδομένα υλοποίησης, στον θεματικό στόχο 4 διαπιστώνονται αυξημένες ανάγκες για δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας τόσο σε κατοικίες όσο και σε δημόσια κτίρια, μέσω της χρηματοδότησης από τα τομεακά και περιφερειακά προγράμματα. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της αναθεώρησης θα πρέπει να εξεταστεί η προσαρμογή των προγραμμάτων και των διαθέσιμων πόρων στις νέες απαιτήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται οι παρακάτω αλλαγές όσον αφορά τον ΑΠ 4:

Αύξηση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 2.000.000 € με μεταφορά πόρων αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 5 (ΘΣ 5), προκειμένου να καλυφθούν και οι επιπλέον ανάγκες για τις νέες δράσεις «εξοικονομώ κατ' οίκον», της ΕΠ 4.1.

Η νέα ΣΔΔ του ΑΠ 4 (ΘΣ 4) διαμορφώνεται στο ποσό των 29.307.908 € (8,6% του ΕΠ).

Εντός του Άξονα επιπλέον αύξηση της ΕΠ 4.1 κατά 1.307.908 € με μεταφορά από την ΕΠ 4.2, δεδομένου ότι αφενός καλύπτονται οι ανάγκες της ΕΠ 4.2 για τη δράση δέσμευσης και αξιοποίησης του CO₂ των ΑΗΣ σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και αφετέρου για την κάλυψη των αναγκών για τις νέες δράσεις της ΕΠ 4.1 που προτείνονται και αφορούν το «Εξοικονομώ κατ' οίκον» και τη βελτίωση της απόδοσης των φωτισμών δημόσιων χώρων.

Η συνολική αύξηση της ΕΠ 4.1 ανέρχεται στο ποσό των 2.000.000 + 1.307.908 = 3.307.908 €. Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 4.1 διαμορφώνεται στο ποσό των 19.307.908 € (5,68% του ΕΠ), ενώ της ΕΠ 4.2 στο ποσό των 10.000.000 € (2,9% του ΕΠ).

Προσθήκη δύο νέων δράσεων στο πλαίσιο της ΕΠ 4.1:

- Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των φωτισμών δημόσιων χώρων. Οι πόροι της δράσης καλύπτονται από τη μεταφορά του ποσού 1.307.908 € από την ΕΠ 4.2.

- Δράσεις ενίσχυσης "Εξοικονομώ κατ' οίκον". Οι πόροι της δράσης καλύπτονται με τη μεταφορά του ποσού 2.000.000 € από τον ΑΠ 5 (ΘΣ 5) και με εσωτερική ανακατανομή των πόρων εντός της ΕΠ 4.1.

Ταυτόχρονα τροποποιούνται τα ποσά των τομέων παρέμβασης 16 (μείωση κατά 2.500.000 €), 13 (αύξηση κατά 1.307.908 €) και 23 (μείωση κατά 1.307.908 €).

Ενισχύονται οι δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων και των φωτισμών δημόσιων χώρων με το ποσό του 1.307.908 €, και το συνολικό ποσό των δράσεων του πεδίου παρέμβασης 13 ανέρχεται σε 11.307.908 €.

Επιπλέον προστίθεται ο νέος τομέας παρέμβασης 14 «Ανακαίνιση των κατοικιών με σκοπό την ενεργειακή απόδοση, έργα επίδειξης και μέτρα στήριξης» με το ποσό των 4.500.000 €, που αφορά τις δράσεις ενίσχυσης «Εξοικονομώ κατ' οίκον».

ΑΠ 5 (ΘΣ 5) : Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

Μείωση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 2.000.000 € και μεταφορά στον ΑΠ 4 (ΘΣ 4), δεδομένου ότι προβλέπεται να καλυφθούν οι ανάγκες του Άξονα, που αφορούν τις δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων, πυρκαγιών και άλλων κινδύνων.

Η νέα ΣΔΔ του ΑΠ 5 (ΘΣ 5) διαμορφώνεται στο ποσό των 22.354.612 € (6,57 % του ΕΠ).

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 5.1 διαμορφώνεται επίσης στο ποσό των 22.354.612 € (6,57 % του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 87 (μείωση κατά 2.000.000 €).

ΑΠ 6 (ΘΣ 6) : Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Η πορεία υλοποίησης των δράσεων βελτίωσης υποδομών ύδρευσης και διαχείρισης αστικών λυμάτων, καθώς και οι ανάγκες που έχουν καταγραφεί στα Επιχειρησιακά Σχέδια ΒΑΑ και ΟΧΕ αξιοποίησης των λιμνών της Δυτικής Μακεδονίας αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης των δράσεων στους τομείς ύδρευσης, διαχείρισης λυμάτων και αξιοποίησης του πολιτιστικής κληρονομιάς.

Αύξηση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 12.000.000 € με μεταφορά πόρων αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 11 (ΘΣ 10), προκειμένου να καλυφθούν οι επιπλέον ανάγκες για τις δράσεις υποδομών ύδρευσης, διαχείρισης αστικών λυμάτων και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η νέα ΣΔΔ του ΑΠ 6 (ΘΣ 6) διαμορφώνεται στο ποσό των 74.174.132 € (21,8% του ΕΠ).

Αύξηση της ΕΠ 6.1 κατά 8.000.000 € για την κάλυψη των αναγκών υποδομών ύδρευσης και διαχείρισης αστικών λυμάτων.

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 6.1 διαμορφώνεται στο ποσό των 38.500.000 € (11,3% του ΕΠ).

Στην ΕΠ 6.1 ενισχύεται:

- Ο Ειδικός Στόχος 6.1.1 με το ποσό των 3.500.000 € που αφορά την ενίσχυση της δράσης 6.1.1.1 για τις ανάγκες υποδομών ύδρευσης.
Η νέα ΣΔΔ του ΕΣ 6.1.1 διαμορφώνεται στο ποσό των 20.875.000 €.
- Ο Ειδικός Στόχος 6.1.2 με το ποσό των 4.500.000 € που αφορά την ενίσχυση της δράσης 6.2.1.1 για τις ανάγκες διαχείρισης αστικών λυμάτων, που αναδείχθηκαν από το Επιχειρησιακό Σχέδιο ΟΧΕ αξιοποίησης των λιμνών της Δυτικής Μακεδονίας.
Η νέα ΣΔΔ του ΕΣ 6.1.2 διαμορφώνεται στο ποσό των 17.625.000 €.

Επίσης προτείνεται η φραστική βελτίωση της περιγραφής του Ειδικού Στόχου 6.1.1:

- ♦ από «Βελτίωση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας»
- ♦ σε «Βελτίωση της κάλυψης των αναγκών ύδρευσης και της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας»

Ταυτόχρονα τροποποιούνται τα ποσά των πεδίων παρέμβασης 20 (αύξηση κατά 3.500.000 €) και 22 (αύξηση κατά 4.500.000 €).

Αύξηση της ΕΠ 6.2 κατά 4.000.000 € για την κάλυψη των αναγκών ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 6.2 διαμορφώνεται στο ποσό των 23.375.000 € (6,9% του ΕΠ).

Στην ΕΠ 6.2 ενισχύονται οι δράσεις ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς με το ποσό των 4.000.000 €, για την κάλυψη των αναγκών που αναδείχθηκαν τόσο από τα Επιχειρησιακά Σχέδια ΒΑΑ και ΟΧΕ, όσο και από τη μελέτη ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης της Δυτικής Μακεδονίας και τις προτάσεις της ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπουργείου Πολιτισμού.

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 94 (αύξηση κατά 4.000.000 €).

ΑΠ 7 (ΘΣ 7) : Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

Η διέλευση του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (ΤΑΡ) από τη Δυτική Μακεδονία δίνει τη δυνατότητα για τη χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας. Οι ανάγκες αφορούν την ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου σε οικισμούς της Περιφέρειας για την αξιοποίηση της διέλευσης του Διαδριατικού Αγωγού Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και τη μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο.

Τα νέα δεδομένα των μελετών της ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ για τη βελτίωση του κάθετου άξονα Εγνατίας οδού «Φλώρινα – Κοζάνη – όρια Νομού Λάρισας», αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης της ΕΠ 7.1.

Εντός του Άξονα δημιουργία νέας Επενδυτικής Προτεραιότητας 7.3 (7e) και ανακατανομή των πόρων μεταξύ των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων.

Αύξηση της ΕΠ 7.1 κατά 4.000.000 € με μεταφορά πόρων αντίστοιχου ποσού από την ΕΠ 7.2, για την κάλυψη των αναγκών βελτίωσης του κάθετου άξονα Εγνατίας οδού «Φλώρινα – Κοζάνη – όρια Νομού Λάρισας», σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα των μελετών της ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΑΕ.

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 7.1 διαμορφώνεται στο ποσό των 24.000.000 € (7,1% του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 29 (αύξηση κατά 4.000.000 €).

Επίσης προτείνεται η αλλαγή της περιγραφής του Ειδικού Στόχου 7.1.1:

- ♦ από τη γενική προσέγγιση «Βελτίωση των μεταφορικών υποδομών που συνδέουν την Περιφέρεια με το ΔΕΔ-Μ»
- ♦ στη στοχευμένη προσέγγιση «**Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού "Φλώρινα - Κοζάνη - όρια Νομού Λάρισας"**»

Μείωση της ΕΠ 7.2 κατά 5.000.000 € δεδομένου ότι προβλέπεται η κάλυψη των αναγκών των δράσεων της ΕΠ.

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 7.2 διαμορφώνεται στο ποσό των 29.032.942 € (8,5% του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 34 (μείωση κατά 5.000.000 €).

Προσθήκη νέας Επενδυτικής Προτεραιότητας 7.3 (7e) «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές» ποσού 1.000.000 € (0,3% του ΕΠ) με μεταφορά από την ΕΠ 7.2.

Η προσθήκη της νέας ΕΠ έρχεται να καλύψει τις νέες ανάγκες που προκύπτουν από τη διέλευση του αγωγού φυσικού αερίου από τη Δυτική Μακεδονία (του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου – TAP) και τη δυνατότητα που δίνεται για τη χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας.

Προσθήκη νέου Ειδικού Στόχου 7.3.1 «Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο με τη διείσδυση του φυσικού αερίου» και **προσθήκη νέας Δράσης 7.3.1.1** «Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου».

Επιπλέον **προστίθεται ο νέος τομέας παρέμβασης 7 «Φυσικό αέριο»** με ποσό 1.000.000 €, σε αντιστοιχία με τη δράση ανάπτυξης συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

ΑΠ 8 (ΘΣ 8) : Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

Αύξηση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 656.000 € με μεταφορά πόρων αντίστοιχου ποσού από τον ΑΠ 10 (ΘΣ 9), προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες για τις δράσεις προώθησης στην απασχόληση.

Η νέα ΣΔΔ του ΑΠ 8 (ΘΣ 8) διαμορφώνεται στο ποσό των 2.409.367 € (0,7% του ΕΠ).

Αύξηση της ΕΠ 8.1 (8iii) κατά 656.000 € για την κάλυψη των αναγκών προώθησης ανέργων στην απασχόληση.

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 8.1 (8iii) διαμορφώνεται στο ποσό των 1.989.367 € (0,6% του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 104 (αύξηση κατά 656.000 €), για την κάλυψη των επιπλέον αναγκών προώθησης των ανέργων στην απασχόληση στους τομείς έξυπνης

εξειδίκευσης, όπως προέκυψαν από τα Επιχειρησιακά Σχέδια ΒΑΑ και ΟΧΕ αξιοποίησης των λιμνών Δυτικής Μακεδονίας.

ΑΠ 9 (ΘΣ 9) : Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)

Στην **ΕΠ 9.1** προσθήκη μιας νέας Δράσης «Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά», για την κάλυψη των αναγκών εγκατάστασης και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά σύμφωνα με τα Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά και το συντονισμό των δράσεων από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης Ρομά του Υπ. Εργασίας.

Οι πόροι της δράσης καλύπτονται με ανακατανομή μεταξύ των δράσεων της Επενδυτικής Προτεραιότητας ΕΠ 9.1.

ΑΠ 10 (ΘΣ 9) : Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)

Μείωση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 656.000 € και μεταφορά στον ΑΠ 8 (ΘΣ 8).

Η μείωση αφορά την **ΕΠ 10.1 (9i)** και ειδικότερα τη δράση ολοκληρωμένων προγραμμάτων μικρής κλίμακας για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό κατά 656.000 €, δεδομένου ότι προβλέπεται να καλυφθούν οι ανάγκες της δράσης.

Η νέα ΣΔΔ ΕΠ 10.1 (9i) διαμορφώνεται στο ποσό των 15.416.934 €(4,5 % του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιείται το ποσό του πεδίου παρέμβασης 109 (μείωση κατά 656.000 €).

Στην **ΕΠ 10.3 (9iv)**:

Προσθήκη νέας δράσης στο πλαίσιο της ΕΠ 10.3 (9iv) στον Ειδικό Στόχο 10.3.2:

- «Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας Ρομά». Οι πόροι της δράσης καλύπτονται από τη μεταφορά ποσού 550.000 € από τον Ειδικό Στόχο 10.3.1 στον Ειδικό Στόχο 10.3.1.2.
- Ο Ειδικός Στόχος 10.3.1 μειώνεται κατά 550.000 € και το ποσό μεταφέρεται στον Ειδικό Στόχο 10.3.2 για τις ανάγκες των δράσεων κοινωνικής φροντίδας και προστασίας των Ρομά.
Η νέα ΣΔΔ του ΕΣ 10.3.1 διαμορφώνεται στο ποσό των 4.400.624 €.
- Ο Ειδικός Στόχος 10.3.2 ενισχύεται με το ποσό των 550.000 € που αφορά την κάλυψη των αναγκών των δράσεων κοινωνικής φροντίδας και προστασίας των Ρομά (δομές βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης, επιδότηση ενοικίου, κ.α.), σύμφωνα με τα Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά και το συντονισμό της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του Υπ. Εργασίας.
Η νέα ΣΔΔ του ΕΣ 10.3.2 διαμορφώνεται στο ποσό των 5.008.176 €.

Στην **ΕΠ 10.4 (9ν)** προτείνεται η βελτίωση της περιγραφής της Δράσης «Δράσεις στήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας» σε «**Δράσεις ενίσχυσης Κέντρων Στήριξης Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ)**».

ΑΠ 11 (ΘΣ 10) : Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

Μείωση της ΣΔΔ του Άξονα κατά 12.000.000 € και μεταφορά στον ΑΠ 6 (ΘΣ 6), δεδομένου ότι προβλέπεται να καλυφθούν οι ανάγκες του Άξονα.

Η νέα ΣΔΔ του ΑΠ 11 (ΘΣ 10) διαμορφώνεται στο ποσό των 47.740.115 € (14,0 % του ΕΠ).

Η νέα ΣΔΔ της ΕΠ 11.1 διαμορφώνεται επίσης στο ποσό των 47.740.115 € (14,0 % του ΕΠ).

Ταυτόχρονα τροποποιούνται τα ποσά των πεδίων παρέμβασης 49 (μείωση κατά 7.000.000 €), 51 (μείωση κατά 4.000.000 €) και 52 (μείωση κατά 1.00.000 €), που αφορούν τις υποδομές τριτοβάθμιας, σχολικής και προσχολικής εκπαίδευσης αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι στην ΕΠ 11.1 καλύπτονται οι ανάγκες για υποδομές σχολικής και προσχολικής εκπαίδευσης που έχουν ωριμότητα και ετοιμότητα υλοποίησης και ολοκλήρωσης εντός της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Ωστόσο παραμένουν οι ανάγκες για την κάλυψη των υποδομών σχολικής εκπαίδευσης (κυρίως τεχνικής εκπαίδευσης) καθώς επίσης και των υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης (ανάγκη απόκτησης οικοπέδων και προετοιμασίας της ωριμότητας υλοποίησης).

ΑΠ 12 : Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)

Εντός του Άξονα ανακατανομή των πόρων μεταξύ των δράσεων.

Τροποποιούνται τα ποσά των πεδίων παρέμβασης 121 (αύξηση κατά 750.000 €) και 122 (μείωση κατά 750.000 €).

Η αύξηση του πεδίου παρέμβασης 121 αφορά την κάλυψη των αναγκών που αφορούν τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης και τις λειτουργικές δαπάνες της ΕΥΔ ΕΠ ΠΔΜ.

Ακολουθεί εποπτικός πίνακας όπου απεικονίζονται οι προτεινόμενες μεταφορών ποσών ανά Άξονα Προτεραιότητας και Θεματικό Στόχο στο ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020.

Πίνακας προτεινόμενων τροποποιήσεων ποσών ανά Άξονα Προτεραιότητας και Θεματικό Στόχο (Δημόσια Δαπάνη)

Άξονες Προτεραιότητας	ΤΑΜΕΙΟ	Συνολική Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Δ. Δ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)	Κύρια Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Δ. Δ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)	Θεματικός Στόχος 01	Θεματικός Στόχος 02	Θεματικός Στόχος 03	Θεματικός Στόχος 04	Θεματικός Στόχος 05	Θεματικός Στόχος 06	Θεματικός Στόχος 07	Θεματικός Στόχος 08	Θεματικός Στόχος 09	Θεματικός Στόχος 10	Θεματικός Στόχος 11	Θεματικός Στόχος 00 (Τ.Βοήθεια)	NEA Συνολική Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Δ. Δ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
		339.985.142	319.126.062	0	0	0	2.000.000	-2.000.000	12.000.000	0	656.000	-656.000	-12.000.000	0	0	339.985.142
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	10.360.312	9.712.835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.360.312
2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	ΕΤΠΑ	10.360.312	9.712.835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.360.312
3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	31.080.937	29.138.504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31.080.937
4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΕΤΠΑ	27.307.908	25.601.273	0	0	0	2.000.000	0	0	0	0	0	0	0	29.307.908
5	Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	ΕΤΠΑ	24.354.612	22.832.546	0	0	0	0	-2.000.000	0	0	0	0	0	0	22.354.612
6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	ΕΤΠΑ	62.174.132	58.288.499	0	0	0	0	0	12.000.000	0	0	0	0	0	74.174.132
7	Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	ΕΤΠΑ	54.032.942	50.656.100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54.032.942
8	Πρώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	ΕΚΤ	1.753.367	1.644.249	0	0	0	0	0	0	0	656.000	0	0	0	2.409.367
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ	23.240.115	21.787.702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23.240.115
10	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	ΕΚΤ	29.493.192	27.657.724	0	0	0	0	0	0	0	0	-656.000	0	0	28.837.192
11	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	ΕΤΠΑ	59.740.115	56.006.597	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-12.000.000	0	47.740.115
12	Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ	5.654.781	5.654.781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.654.781
13	Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ)	ΕΚΤ	432.417	432.417	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	432.417

Πίνακας προτεινόμενων τροποποιήσεων ποσών ανά Άξονα Προτεραιότητας και Θεματικό Στόχο (Κοινωνική Συνοχή)

Άξονες Προτεραιότητας		ΤΑΜΕΙΟ	Συνολική Χρηματοδότηση Ένωση Στήρ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)	Κύρια Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Ένωση Στήρ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)	Θεματικός Στόχος 01	Θεματικός Στόχος 02	Θεματικός Στόχος 03	Θεματικός Στόχος 04	Θεματικός Στόχος 05	Θεματικός Στόχος 06	Θεματικός Στόχος 07	Θεματικός Στόχος 08	Θεματικός Στόχος 09	Θεματικός Στόχος 10	Θεματικός Στόχος 11	Θεματικός Στόχος 12	Θεματικός Στόχος 13	Θεματικός Στόχος 14	NEA Συνολική Χρηματοδότηση Συγχρ/νη Δ. Δ. Δεσμεύσεων ΧΠ (€)
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	14		
			271.988.107	255.300.838	0	0	0	1.600.000	-1.600.000	9.600.000	0	524.800	-524.800	-9.600.000	0	0	0	0	271.988.107
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	8.288.249	7.770.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.288.249
2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	ΕΤΠΑ	8.288.249	7.770.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.288.249
3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	24.864.749	23.310.802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24.864.749
4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΕΤΠΑ	21.846.326	20.481.018	0	0	0	1.600.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23.446.326
5	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	ΕΤΠΑ	19.483.689	18.266.036	0	0	0	0	-1.600.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17.883.689
6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	ΕΤΠΑ	49.739.305	46.630.798	0	0	0	0	0	9.600.000	0	0	0	0	0	0	0	0	59.339.305
7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	ΕΤΠΑ	43.226.353	40.524.879	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43.226.353
8	Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	ΕΚΤ	1.402.693	1.315.398	0	0	0	0	0	0	0	524.800	0	0	0	0	0	0	1.927.493
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ	18.592.092	17.430.161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.592.092
10	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	ΕΚΤ	23.594.553	22.126.178	0	0	0	0	0	0	0	0	-524.800	0	0	0	0	0	23.069.753
11	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	ΕΤΠΑ	47.792.092	44.805.277	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.600.000	0	0	0	0	38.192.092
12	Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	ΕΤΠΑ	4.523.824	4.523.824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.523.824
13	Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ)	ΕΚΤ	345.933	345.933	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	345.933

2. Αποτύπωση –εφόσον προκύπτει- των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων του Ε.Π. στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του εγκεκριμένου ΕΣΠΑ, τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και κυρίως τις αλλαγές που έχουν γίνει σε συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του Ε.Π. δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τη στρατηγική του προγράμματος η οποία συνεχίζει να συνεισφέρει στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του εγκεκριμένου ΕΣΠΑ, τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και κυρίως τις αλλαγές που έχουν γίνει σε συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές.

Οι αλλαγές στους Άξονες Προτεραιότητας 1 και 3 (ΘΣ 1 και 3) ενισχύουν την επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης αυξάνοντας την καινοτομική επίδοση των επιχειρήσεων και συμβάλλοντας στην αύξηση του όγκου των ιδιωτικών επενδύσεων, παραγόντων ζωτικών για την αναγκαία τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης.

Οι αλλαγές στον Άξονα Προτεραιότητας 4 (ΘΣ 4) στοχεύουν στην ενίσχυση της ενεργειακής εξοικονόμησης στο κτιριακό απόθεμα της περιφέρειας λόγω κλιματολογικών συνθηκών και στην εκπλήρωση των απαιτήσεων από την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές οδηγίες (2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ κ.α.), αλλά και των στόχων για το μετριασμό των εκπομπών CO₂.

Οι αλλαγές στον Άξονα Προτεραιότητας 6 (ΘΣ 6) ενισχύουν το επίπεδο των υποδομών και περιβάλλοντος που βρίσκονται σε συνάφεια με τον στόχο της «Διατηρήσιμης Ανάπτυξης» (sustainable growth). Ειδικότερα ενισχύεται η κάλυψη αναγκών που προκύπτουν γενικότερα από την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ) και το Σχέδιο Διαχείρισης της Λεκάνης Απορροής του υδατικού διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας. Επιπλέον ενισχύεται η αξιοποίηση του πλούσιου πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος της Δυτικής Μακεδονίας.

Οι αλλαγές στον Άξονα Προτεραιότητας 7 (ΘΣ 7) ενισχύουν τη δράση ολοκλήρωσης του κάθετου άξονα Νίκη Φλώρινας – Κοζάνη – όρια νομού Λάρισας στο πλαίσιο στήριξης ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο ΔΕΔ-Μ. Επιπλέον αξιοποιούν τη διέλευση του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου με δράσεις ανάπτυξης συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου σε οικισμούς της Περιφέρειας με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και τα μετριασμό των εκπομπών του CO₂.

Οι αλλαγές στους Άξονες Προτεραιότητας 8, 9 και 10 (ΘΣ 8 και 9) ενισχύουν την επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης με την ενίσχυση βασικών κατευθύνσεων που υλοποιεί το Ε.Π. όπως αυτές έχουν ήδη δρομολογηθεί, δηλαδή στη βάση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς – με παράλληλη ενίσχυση μιας οικονομίας με υψηλό ποσοστό απασχόλησης

που εξασφαλίζει οικονομική και κοινωνική συνοχή. Όπως αναφέρεται στη στρατηγική για την «Ευρώπη 2020» βασικές επιδιώξεις είναι η τόνωση της απασχόλησης, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και η καταπολέμηση της φτώχειας. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι εναρμονισμένες με τις κατευθύνσεις αυτές και κατά συνέπεια θα έχουν θετική επίπτωση στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ.

3. Αποτύπωση των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων του Ε.Π. στους Ειδικούς Στόχους του Ε.Π. και κατ' επέκταση στους δείκτες των Αξόνων Προτεραιότητας και του Πλαισίου Επίδοσης

3.1. Τροποποιήσεις στις Επενδυτικές Προτεραιότητες, Ειδικούς Στόχους και Δείκτες

Εντοπίζεται ικανοποιητική συνάφεια του ΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας με τις ανάγκες όπως διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση και επικυρώνεται η συνάφεια των Αξόνων Προτεραιότητας και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων με τις ανάγκες αλλά και με την συνεισφορά του υλοποιούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Γενικά σημειώνεται ότι οι περισσότερες ανάγκες που αναδείχθηκαν με την ανάλυση στο πλαίσιο της 1^{ης} Αξιολόγησης Εφαρμογής του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 έχουν υψηλό βαθμό κάλυψης από τουλάχιστον μία Επενδυτική Προτεραιότητα και χαμηλότερο από άλλες.

Άξονας Προτεραιότητας 1 (ΘΣ 1)

Προτείνεται η διόρθωση της τιμής στόχου για το 2023 του δείκτη εκρών CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα» με τιμή στόχου 20 (2023) αντί της υφιστάμενης τιμής 16 επιχειρήσεις, λόγω αύξησης των πόρων των σχετικών δράσεων.

Προτείνεται η διόρθωση της τιμής στόχου για το 2023 του δείκτη εκρών CO27 «Ιδιωτικές επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης» με τιμή στόχου 500.000 (2023) αντί 2.000.000, λόγω μείωσης των πόρων των σχετικών δράσεων.

Στο πλαίσιο ομογενοποίησης των δεικτών βελτιώνεται η περιγραφή του δείκτη εκρών από T2101 «Ερευνητικές Υποδομές που ενισχύονται / αναβαθμίζονται» σε SO033 «Ερευνητικές Υποδομές που ενισχύονται».

Προσαρμόζονται οι τιμές του δείκτη αποτελέσματος T2001 «Επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ)» σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) με τιμή βάσης 614 (2013) αντί 118 και 750 (2023) λόγω επικαιροποιημένων προβλέψεων αντί 185, προκειμένου να

υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από το ΕΚΤ σε διετή βάση. Οι νέες τιμές αφορούν το σύνολο των ερευνητών σε επιχειρήσεις, δημόσιο τομέα και ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Τροποποιείται η περιγραφή του δείκτη αποτελέσματος T2002 από «Επενδύσεις των επιχειρήσεων σε Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ)» σε «**Δαπάνες** των επιχειρήσεων σε Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ)» και προσαρμόζονται οι τιμές του δείκτη αποτελέσματος σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) με τιμή βάσης 990.000 (2013) αντί 2.850.000 και 6.500.000 (2023) λόγω επικαιροποιημένων προβλέψεων αντί 15.000.000, προκειμένου να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από το ΕΚΤ σε ετήσια βάση. Οι νέες τιμές αφορούν το σύνολο των δαπανών των επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ.

Άξονας Προτεραιότητας 2 (ΘΣ 2)

Στο πλαίσιο ομογενοποίησης των δεικτών βελτιώνεται η περιγραφή του δείκτη εκρών από T2102 «Αριθμός ψηφιακών υπηρεσιών που δημιουργούνται / αναβαθμίζονται» σε SO007 «Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται / αναβαθμίζονται».

Άξονας Προτεραιότητας 3 (ΘΣ 3)

Προστίθεται ο νέος δείκτης εκρών CO03 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων» με τιμή στόχου 50 (2023), σε αντιστοιχία των δράσεων στήριξης των επιχειρήσεων από το Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ II). Παράλληλα διορθώνεται η τιμή του δείκτη εκρών CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη» σε 290 (2023) αντί 240, διότι αυξάνεται κατά 50 επιχειρήσεις με την προσθήκη του CO03.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T2004 «Επενδύσεις επιχειρήσεων στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης» με το νέο δείκτη T2021 «Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) σε τομείς έξυπνης εξειδίκευσης» με τιμή βάσης 41.000.000 (2014) και τιμή στόχου 100.000.000 (2023), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ σε ετήσια βάση και λόγω επικαιροποιημένων προβλέψεων για το 2023. Ο νέος δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της ομογενοποίησης των δεικτών σε εθνικό επίπεδο και της δυνατότητας μέτρησης σε σταθερή και έγκυρη βάση.

Προσαρμόζονται οι τιμές του δείκτη αποτελέσματος T2005 «Εξαγωγές των επιχειρήσεων της Περιφέρειας» σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ με τιμή βάσης 370.820.000 (2014) αντί 450.000.000 και 500.000.000 (2023) λόγω επικαιροποιημένων προβλέψεων αντί 650.000.000, προκειμένου να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ σε ετήσια βάση.

Άξονας Προτεραιότητας 4 (ΘΣ 4)

Προστίθενται δύο νέες δράσεις:

- Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των φωτισμών δημόσιων χώρων, για την κάλυψη των σχετικών αναγκών που προέκυψαν σύμφωνα με τα Επιχειρησιακά Σχέδια ΒΑΑ και ΟΧΕ.

- Δράσεις ενίσχυσης "Εξοικονομώ κατ' οίκον" , για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών σε συνέχεια της υλοποίησης των σχετικών δράσεων από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Αυξάνεται η τιμή στόχου του δείκτη CO32 «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων» από 2.200.000 σε 3.600.000 Kwh/έτος, σύμφωνα με την επικαιροποιημένη μεθοδολογία της ΕΔ ΕΣΠΑ του ΥΠΕΝ τομέα ενέργειας.

Αυξάνεται η τιμή στόχου του δείκτη CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου» από 550 σε 892 τόνους ισοδύναμου πετρελαίου, σύμφωνα με την επικαιροποιημένη μεθοδολογία της ΕΔ ΕΣΠΑ του ΥΠΕΝ τομέα ενέργειας.

Προστίθεται ο νέος δείκτης εκρών CO31 «Ενεργειακή απόδοση: αριθμός νοικοκυριών που κατατάσσονται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης» με τιμή στόχου 382 (2023), σε αντιστοιχία των δράσεων ενίσχυσης του «εξοικονομώ κατ' οίκον».

Προτείνεται η μετατροπή του δείκτη εκρών CO30 «Πρόσθετη δυναμικότητα από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» σε πρόσθετο δείκτη.

Προσαρμόζεται η τιμή βάσης του δείκτη αποτελέσματος T2006 «Ποσοστό συμμετοχής δημόσιων υποδομών στην κατανάλωση ενέργειας της Περιφέρειας» από 7,8% (2009) σε 8,4% (2012), σύμφωνα με τα νεότερα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ μέχρι το 2012.

Άξονας Προτεραιότητας 5 (ΘΣ 5)

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T2008 «Ποσοστό κάλυψης περιοχών με αντιπλημμυρική προστασία» με το νέο δείκτη T2022 «Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ» με τιμή βάσης 1973 km² (2012) και τιμή στόχου 0 (2023), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ) του ΥΠΕΚΑ. Ο νέος δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της ομογενοποίησης των δεικτών σε εθνικό επίπεδο και της δυνατότητας μέτρησης σε σταθερή και έγκυρη βάση.

Άξονας Προτεραιότητας 6 (ΘΣ 6)

Προτείνεται η φραστική βελτίωση της περιγραφής του Ειδικού Στόχου 6.1.1 ώστε να περιγράψει καλύτερα τις δράσεις που υλοποιούνται:

- ♦ από «Βελτίωση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας»,
- ♦ σε «Βελτίωση της κάλυψης των αναγκών ύδρευσης και της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας».

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκρών CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης» σε 130.000 (2023) αντί 20.000, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από την υλοποίηση των δράσεων κάλυψης των αναγκών ύδρευσης και λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων στο πλαίσιο της αναθεώρησης αλλά και λόγω αυξημένων εκπτώσεων που δίνουν τη δυνατότητα υλοποίησης περισσότερων έργων.

Παράλληλα προσαρμόζεται και η τιμή του δείκτη T2014 «Κατασκευή – βελτίωση – αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης» σε 250 (2023) αντί 150 km.

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκροών CO19 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων» σε 50.000 (2023) αντί 24.000, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από την υλοποίηση των δράσεων κάλυψης των αναγκών διαχείρισης αστικών λυμάτων και λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων στο πλαίσιο της αναθεώρησης αλλά και λόγω αυξημένων εκπτώσεων που δίνουν τη δυνατότητα υλοποίησης περισσότερων έργων. Παράλληλα προσαρμόζεται και η τιμή του δείκτη T2015 «Μήκος αποχετευτικού δικτύου» σε 140 (2023) αντί 240 km.

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκροών CO23 «Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης» σε 65.000 (2023) αντί 44.000, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα για την υλοποίηση των δράσεων προστασίας, διαχείρισης και ανάδειξής τους, που προέκυψαν από το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) αξιοποίησης λιμνών.

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκροών CO37 «Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης» σε 37.805 (2023) αντί 75.000, σύμφωνα με τα στοιχεία των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΒΑΑ των 5 αστικών περιοχών της Περιφέρειας (Δ. Γρεβενών, Δ. Καστοριάς, Δ. Κοζάνης, Δ. Εορδαίας και Δ. Φλώρινας). Παράλληλα προσαρμόζεται και η τιμή του δείκτη εκροών CO38 «Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές» σε 363.063 αντί 120.000 m², σύμφωνα με τα στοιχεία των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΒΑΑ των 5 αστικών περιοχών της Περιφέρειας.

Προσαρμόζονται οι τιμές βάσης (2014) και στόχου (2023) του δείκτη Αποτελέσματος T2009 «Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται με ασφαλή δίκτυα παροχής πόσιμου νερού» από 88% και 97% σε 38,2% και 85,9% σύμφωνα με τη σχετική έρευνα της ΕΥΔ ΕΠ ΠΔΜ σε συνεργασία με τις ΔΕΥΑ και τους Δήμους της Περιφέρειας.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T2010 «Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται από δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων» με το νέο δείκτη T2023 «Ποσοστό ισοδύναμου πληθυσμού που καλύπτεται από δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Α-Β-Γ προτεραιότητας κατά την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ» με τιμή βάσης 87% (2012) και τιμή στόχου 100% (2023), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ) του ΥΠΕΚΑ. Ο νέος δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της ομογενοποίησης των δεικτών σε εθνικό επίπεδο και της δυνατότητας μέτρησης σε σταθερή και έγκυρη βάση.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T2012 «Ποσοστό προστατευόμενων περιοχών που διασφαλίζεται η προστασία και η διαχείριση» με το νέο δείκτη T2024 «Ποσοστό Προστατευόμενων Περιοχών (σύνολο περιοχών NATURA 2000) με εργαλεία διαχείρισης» με τιμή βάσης 43,75% (2014) και τιμή στόχου 100% (2023), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του ΥΠΕΚΑ. Ο νέος δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της ομογενοποίησης των δεικτών σε εθνικό επίπεδο και της δυνατότητας μέτρησης σε σταθερή και έγκυρη βάση.

Προσαρμόζονται οι τιμές βάσης και στόχου του δείκτη αποτελέσματος T2013 «Ποσοστό έκτασης αστικών περιοχών που αναβαθμίζεται» σε 34,6% (2014) και 71,0% (2023) αντίστοιχα, σύμφωνα με τα στοιχεία των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΒΑΑ των 5 αστικών περιοχών της Περιφέρειας.

Άξονας Προτεραιότητας 7 (ΘΣ 7)

Οι ανάγκες που προκύπτουν από τη διέλευση του αγωγού φυσικού αερίου από τη Δυτική Μακεδονία (Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου – ΤΑΡ) και η ευκαιρία για αξιοποίηση και χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Περιφέρειας, δικαιολογούν τη δημιουργία νέας Επενδυτικής Προτεραιότητας:

⇒ 7.3 (7e) «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές» με ΣΔΔ 1.000.000 €.

Κατ' επέκταση γίνεται η προσθήκη ενός νέου Ειδικού Στόχου:

- 7.3.1 «Μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο με τη διείσδυση του φυσικού αερίου» με ΣΔΔ 1.000.000 €.

Και η προσθήκη μιας νέας δράσης:

- Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

Επιπλέον, προτείνεται η φραστική βελτίωση της περιγραφής του Ειδικού Στόχου 7.1.1 ώστε να περιγράφει καλύτερα τις δράσεις που υλοποιούνται:

- από «Βελτίωση των μεταφορικών υποδομών που συνδέουν την Περιφέρεια με το ΔΕΔ-Μ»,
- στη στοχευμένη προσέγγιση «**Βελτίωση κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού "Φλώρινα - Κοζάνη - όρια Νομού Λάρισας"**».

Προσαρμόζονται οι τιμές στόχου των δεικτών εκροών CO13 «Συνολικό μήκος νέων οδών» και CO13a «Συνολικό μήκος νέων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ» σε 14,8 αντί 6,7 km, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από τις μελέτες της ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΑΕ για τη βελτίωση του τμήματος του κάθετου άξονα Νίκης Φλώρινας – Κοζάνης – όρια Νομού Λάρισας.

Προστίθεται ο νέος δείκτης εκροών SO022 «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών» με τιμή στόχου 2 (2023), σε αντιστοιχία των δράσεων ενεργητικής ασφάλειας των μεταφορών.

Προστίθεται ο νέος δείκτης εκροών T2136 «Μήκος αγωγών δικτύου διανομής φυσικού αερίου» με τιμή στόχου 24,0 km (2023), σε αντιστοιχία της νέας δράσης ανάπτυξης συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

Παράλληλα προστίθεται ο νέος δείκτης αποτελέσματος T2025 «Ετήσια κατανάλωση φυσικού αερίου» με τιμή βάσης 0 και τιμή στόχου 1,5 εκ. κ.μ. / έτος (2023), σε αντιστοιχία της νέας δράσης ανάπτυξης συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

Άξονας Προτεραιότητας 9 (ΘΣ 9)

Προστίθεται μια νέα δράση:

- Δράσεις βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά, για την κάλυψη των αναγκών βελτίωσης των υποδομών εγκατάστασης Ρομά σύμφωνα με τα Σχέδια Δράσης για την κοινωνική Ένταξη των Ρομά που εκπονούνται με το συντονισμό της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του Υπ. Εργασίας.

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκρών T2107 «Υποδομές μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας Υγείας που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται» σε 16 (2023) αντί 8, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από την υλοποίηση των δράσεων βελτίωσης υποδομών υγείας και λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων λόγω αυξημένων εκπτώσεων που δίνουν τη δυνατότητα υλοποίησης περισσότερων έργων.

Προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη αποτελέσματος T2016 «Ποσοστό πληθυσμού που έχει πρόσβαση σε βελτιωμένες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας και πρόνοιας» με το νέο δείκτη T2026 «Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας» με τιμή βάσης 587.390 (2014) και τιμή στόχου 650.000 (2023), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπ. Υγείας. Ο νέος δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της ομογενοποίησης των δεικτών σε εθνικό επίπεδο και της δυνατότητας μέτρησης σε σταθερή και έγκυρη βάση.

Άξονας Προτεραιότητας 10 (ΘΣ 9)

Προστίθεται μια νέα δράση:

Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας και Προστασίας Ρομά, για την κάλυψη των αναγκών βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά και προώθησης στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τα Σχέδια Δράσης για την κοινωνική Ένταξη των Ρομά που εκπονούνται με το συντονισμό της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του Υπ. Εργασίας. Ταυτόχρονα προσαρμόζονται οι τιμές στόχων του δείκτη 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» από 18 σε 20, και του δείκτη 05503 «Αριθμός ωφελούμενων των Υποστηριζόμενων Δομών» από 4.275 σε 4.335, λόγω των δύο επιπλέον δομών στήριξης των ρομά.

Παράλληλα προσαρμόζεται και η τιμή στόχου του δείκτη αποτελέσματος 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες» από 18 σε 20.

Άξονας Προτεραιότητας 11 (ΘΣ 10)

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκρών T2112 «Αριθμός Υποδομών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που ενισχύονται» σε 40 (2023) αντί 30, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από την υλοποίηση των δράσεων ανάπτυξης και αναβάθμισης υποδομών εκπαίδευσης και

λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων λόγω αυξημένων εκπτώσεων που δίνουν τη δυνατότητα υλοποίησης περισσότερων έργων.

Τροποποιείται η περιγραφή του δείκτη αποτελέσματος T2018 από «Αριθμός εκπαιδευόμενων της Περιφέρειας» σε T2027 «Αριθμός εκπαιδευόμενων στις υποδομές εκπαίδευσης της Περιφέρειας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης» και προσαρμόζονται οι τιμές του δείκτη αποτελέσματος σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ με τιμή βάσης 51.050 (2014) αντί 55.349 και 55.000 (2023) αντί 60.000, προκειμένου να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ σε ετήσια βάση.

Άξονας Προτεραιότητας 12

Προσαρμόζεται η τιμή του δείκτη εκροών T2115 «Υπηρεσίες Συμβούλων Τεχνικής Υποστήριξης» σε 20 (2023) αντί 8, σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα από την υλοποίηση των σχετικών δράσεων και λόγω προτεινόμενης αύξησης των διαθέσιμων πόρων στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης.

3.2. Τροποποιήσεις στο Πλαίσιο Επίδοσης

Στην πρόταση τροποποίησης των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης περιλαμβάνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

- ⇒ τροποποιήσεις που αφορούν τους οικονομικούς δείκτες και οφείλονται στο γεγονός της λανθασμένης υπόθεσης στην οποία στηρίχθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού τους στη φάση σχεδιασμού, η οποία λάμβανε υπόψη τον κανόνα N+3 για το 2018 χωρίς να εξαιρεί από τις ετήσιες δεσμεύσεις του 2014 και 2015 τα ποσά της προχρηματοδότησης που ακολούθησε (αρχική και ετήσιες). Οι νέες τιμές που προτείνονται προκύπτουν σύμφωνα με τη διόρθωση της αρχικής υπόθεσης προσδιορισμού, δηλαδή με εξαίρεση των ποσών της προχρηματοδότησης από τις ετήσιες δεσμεύσεις 2014 και 2015.
- ⇒ τροποποιήσεις που αφορούν τους δείκτες φυσικού αντικείμενου και οφείλονται κυρίως σε εξωγενείς παράγοντες (προσαρμογή και λειτουργία του ΠΣΚΕ, τροποποίηση Ν. 4412/2016 για τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, εξειδίκευση πολιτικών από κεντρικούς φορείς, έκδοση θεσμικού πλαισίου λεπτομερειών εφαρμογής δράσεων). Οι παραπάνω εξωγενείς παράγοντες δεν ήταν δυνατό να ληφθούν υπόψη στις υποθέσεις και παραδοχές κατά τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος στην αρχικό υπολογισμό των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης με αποτέλεσμα στις περισσότερες περιπτώσεις να οδηγούν σε υπερεκτιμήσεις των στόχων.

ΑΠ 1 (ΘΣ 1) (ΕΤΠΑ)

- Ο **δείκτης T2101** «Ερευνητικές υποδομές που ενισχύονται / αναβαθμίζονται» στο πλαίσιο ομογενοποίησης γίνεται SO033 «Ερευνητικές Υποδομές που ενισχύονται» και προτείνεται για το ορόσημο του 2018 εισαγωγή του ΒΣΥ Κ206 «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση έργων» με τιμή 2 Συμβάσεις, λόγω εξωγενών παραγόντων εκτός ευθύνης της ΕΥΔ ΕΠ (τροποποίηση θεσμικού πλαισίου δημοσίων

συμβάσεων Ν. 4412/2016 και λεπτομερειών εφαρμογής του), που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στη φάση σχεδιασμού με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός των τιμών των δεικτών να στηρίζεται σε λάθος υποθέσεις και παραδοχές.

- Στο **δείκτη CO26** «Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα», προτείνεται για το ορόσημο του 2018 εισαγωγή του ΒΣΥ Κ201 «Ενταγμένα Έργα με αποφάσεις χρηματοδότησης» με τιμή 5 Εντάξεις, λόγω εξωγενών παραγόντων εκτός ευθύνης της ΕΥΔ ΕΠ (καθυστέρηση λειτουργίας ΠΣΚΕ), που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στη φάση σχεδιασμού με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός των τιμών των δεικτών να στηρίζεται σε λάθος υποθέσεις και παραδοχές.

Επίσης προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του 2023 από 16 σε 20 επιχειρήσεις, λόγω αύξησης των πόρων της Επενδυτικής Προτεραιότητας, όπως έχει περιγραφεί στην προηγούμενη ενότητα.

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 2.800.000 € σε 1.698.060 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

ΑΠ 2 (ΘΣ 2) (ΕΤΠΑ)

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται για το ορόσημο του 2018 μείωση της τιμής από 2.800.000 € σε 1.698.060 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

ΑΠ 3 (ΘΣ 3) (ΕΤΠΑ)

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται για το ορόσημο του 2018 μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 10.000.000 € σε 6.694.170 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

ΑΠ 4 (ΘΣ 4) (ΕΤΠΑ)

- Στο **δείκτη CO32** «Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων», προτείνεται για το ορόσημο του 2018 εισαγωγή του ΒΣΥ Κ206 «Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων» με τιμή 20 Συμβάσεις, λόγω εξωγενών παραγόντων εκτός ευθύνης της ΕΥΔ ΕΠ (καθυστέρηση έκδοσης ΚΕΝΑΚ και λεπτομερειών εφαρμογής), που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στη φάση σχεδιασμού με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός των τιμών των δεικτών να στηρίζεται σε λάθος υποθέσεις και παραδοχές. Σημειώνεται ότι η προτεινόμενη εισαγωγή του ΒΣΥ Κ206 με τιμή 20 συμβάσεις, αφορά έργα που αντιστοιχούν σε συνολική τιμή του δείκτη CO32 της τάξης των 1.200.000 kwh/έτος, τιμή που αφορούσε το αρχικό ορόσημο του 2018. Ταυτόχρονα προσαρμόζεται η τιμή στόχου του 2023 από 2.200.000 σε 3.600.000

Κwh/έτος, σύμφωνα με την επικαιροποιημένη μεθοδολογία της ΕΔ του ΕΣΠΑ του ΥΠΕΝ τομέα ενέργειας.

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται για το ορόσημο του 2018 μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 7.900.000 € σε 4.995.470 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του 2023 από 27.307.908 € σε 29.307.908 €, λόγω αύξησης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

ΑΠ 5 (ΘΣ 5) (ΕΤΠΑ)

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται για το ορόσημο του 2018 αύξηση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 7.500.000 € σε 7.909.590 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται μείωση της τιμής στόχου του 2023 από 24.354.612 € σε 22.354.612 €, λόγω μείωσης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

ΑΠ 6 (ΘΣ 6) (ΕΤΠΑ)

- Στο **δείκτη CO18** «Υδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης» προσαρμόζεται η τιμή στόχου του 2023 από 20.000 σε 130.000.
- Στο **δείκτη CO19** «Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων» προσαρμόζεται η τιμή στόχου του 2023 από 24.000 σε 50.000.
- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 16.500.000 € σε 11.387.020 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του 2023 από 62.174.132 € σε 74.174.732 €, λόγω αύξησης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

ΑΠ 7 (ΘΣ 7) (ΕΤΠΑ)

- Στο **δείκτη CO14** «Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών», προτείνεται για το ορόσημο του 2018 μείωση της τιμής από 3 σε 2 συμβάσεις, λόγω εξωγενών παραγόντων εκτός ευθύνης της ΕΥΔ ΕΠ (τροποποίηση θεσμικού πλαισίου δημοσίων συμβάσεων Ν. 4412/2016 και λεπτομερειών εφαρμογής του), που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στη φάση σχεδιασμού με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός των τιμών των δεικτών να στηρίζεται σε λάθος υποθέσεις και παραδοχές.

Επιπλέον πρέπει να τονιστεί ότι, παρόλο που η ΕΥΔ ΕΠ προχώρησε στην έκδοση σχετικών προσκλήσεων, το προγραμματιζόμενο έργο βελτίωσης της οδικής σύνδεσης περιοχής Πρεσπών με τον κάθετο άξονα Κρυσταλλοπηγής – Σιάτιστας δεν κατέστη δυνατό να ενταχθεί, δεδομένου ότι προέκυψαν ζητήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν από το δυνητικό δικαιούχο (με την υπ. Αρ. 50743/2017 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017) «αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000», δημιουργούνται ερωτήματα ως προς την περιοχή παρέμβασης της συγκεκριμένης οδού, καθότι η περιοχή που ορίζεται ως «περιοχή Natura» στην συγκεκριμένη γεωγραφική ενότητα, διευρύνεται με αποτέλεσμα οι εγκεκριμένες εργασίες (βάσει μελέτης) επί της οδού να «εφάπτονται» της νέας «περιοχής Natura». Αναμένεται η έκδοση εγκυκλίου η οποία θα αποσαφηνίζει τι γίνεται με τις εν ισχύ ΑΕΠΟ (σε ποιες περιπτώσεις απαιτείται ΕΟΑ (Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση) και σε ποιες όχι). Η εγκύκλιος έχει εκδοθεί (υπ. Αρ. 10502/14-06-2018)).

Επίσης προτείνεται μείωση της τιμής στόχου του 2023 από 40 σε 30 χιλιόμετρα, λόγω προτεινόμενης μείωσης των πόρων της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7.2 (7b). Πιο συγκεκριμένα προτείνεται μείωση της Επενδυτικής Προτεραιότητας κατά 5.000.000 €. Το ποσό της Επενδυτικής Προτεραιότητας μειώνεται από 34.032.942 € σε 29.032.942 €.

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 17.000.000 € σε 3.752.940 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

ΑΠ 8 (ΘΣ 8) (ΕΚΤ)

- Στο **δείκτη 11304** «Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων», προτείνεται για το ορόσημο του 2018 μείωση του ΒΣΥ Κ201 «Ενταγμένα έργα» από 30 υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε 3 εντάξεις εξειδικευμένων δράσεων συμβουλευτικής - κατάρτισης – πιστοποίησης 300 ανέργων σε τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης της RIS3 της Περιφέρειας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 35% του π/υ της Επ. Προτερ, λόγω εξωγενών παραγόντων εκτός ευθύνης της ΕΥΔ ΕΠ που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στη φάση σχεδιασμού με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός των τιμών των δεικτών να στηρίζεται σε λάθος υποθέσεις και παραδοχές. Καθυστέρηση ολοκλήρωσης θεσμικού πλαισίου για κατάρτιση και συμβουλευτική και ανάγκη επανασχεδιασμού εφαρμογής της δράσης σε δύο φάσεις: Α' Φάση : Προκήρυξη για χρηματοδότηση Δράσεων (κατάρτισης- συμβουλευτικής – πιστοποίησης) ανέργων και Β' Φάση : Προκήρυξη (μέσω ΕΦΔ) Δράσης «Προώθηση ανέργων στην Αυτό-απασχόληση» όπου οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει να είναι πιστοποιημένοι από την Α' Φάση).
- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 600.000 € σε 449.610 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του 2023 από 1.753.367 € σε 2.409.367 €, λόγω αύξησης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

ΑΠ 9 (ΘΣ 9) (ΕΤΠΑ)

- Προτείνεται η διαγραφή του δείκτη T2108 «αριθμός υποδομών κοινωνικής φροντίδας» από το Πλαίσιο Επίδοσης, δεδομένου ότι ο δείκτης που παραμένει, δηλαδή ο δείκτης CO36 «πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας», υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις για το Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ 9, καθόσον ο προϋπολογισμός των δράσεων του δείκτη (15.000.000 €) αντιστοιχεί στο 64,5% του π/υ του ΑΠ (23.240.115 €), δηλαδή $15.000.000 / 23.240.115 = 64,5 \%$, όπως περιγράφεται και στο σχετικό αρχείο excel με το Πλαίσιο Επίδοσης (Πίνακας 1: Πλαίσιο Επίδοσης - Αποτύπωση μεριδίου Π/Υ / Άξονα Προτεραιότητας). Ο δείκτης T2108 παραμένει ως ειδικός δείκτης του προγράμματος.
- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται αύξηση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 8.000.000 € σε 8.528.130 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

ΑΠ 10 (ΘΣ 9) (ΕΚΤ)

- Προσαρμόζεται η τιμή στόχου του δείκτη 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» από 23 σε 25, λόγω των δύο επιπλέον δομών στήριξης των ρομά.
- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 9.500.000 € σε 6.970.300 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται μείωση της τιμής στόχου του 2023 από 29.493.192 € σε 28.837.192 €, λόγω προτεινόμενης μείωσης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

ΑΠ 11 (ΘΣ 10) (ΕΤΠΑ)

- Προτείνεται η διαγραφή του δείκτη T2113 «αίθουσες διδασκαλίας προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που κατασκευάζονται – βελτιώνονται» από το Πλαίσιο Επίδοσης, δεδομένου ότι ο δείκτης που παραμένει, δηλαδή ο δείκτης CO35 «δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης», υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις για το Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ 11, καθόσον ο προϋπολογισμός των δράσεων του δείκτη (36.000.000 €) αντιστοιχεί στο 75,4% του π/υ του ΑΠ (47.740.115 €), δηλαδή $36.000.000 / 47.740.115 = 75,4 \%$, όπως περιγράφεται και στο σχετικό αρχείο excel με το Πλαίσιο Επίδοσης (Πίνακας 1: Πλαίσιο Επίδοσης - Αποτύπωση μεριδίου Π/Υ / Άξονα Προτεραιότητας). Ο δείκτης T2113 παραμένει ως ειδικός δείκτης του προγράμματος.

- Στον **οικονομικό δείκτη F100** «ποσό πιστοποιημένων δαπανών» προτείνεται μείωση της τιμής για το ορόσημο του 2018 από 18.000.000 € σε 11.645.910 €, σύμφωνα με τον επανακαθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του Χρηματοοικονομικού Δείκτη F100.

Επίσης προτείνεται μείωση της τιμής στόχου του 2023 από 59.740.115 € σε 47.740.115 €, λόγω προτεινόμενης μείωσης των πόρων του Άξονα στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης του προγράμματος.

Αναλυτική τεκμηρίωση των προτεινόμενων αλλαγών της τιμής βάσης και στόχου των δεικτών δίνεται στην επικαιροποιημένη έκδοση του «Πρόσθετου Εγγράφου τεκμηρίωσης των δεικτών του Προγράμματος» με βάση τις αλλαγές που περιλαμβάνονται στην αναθεώρηση.

4. Συνοπτική παρουσίαση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων που συνδέονται με την αναθεώρηση

Παρά τις καθυστερήσεις των πρώτων ετών της εφαρμογής του, το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 παρουσίασε σημαντική πρόοδο.

Η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία εφαρμογής του έως 31/12/2017, συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 339.985.142,00€ (ΔΔ).
- Η εξειδίκευση του Προγράμματος ανέρχεται στο 88,12% και τείνει να ολοκληρωθεί.
- Έχουν εκδοθεί πενήντα (50) προσκλήσεις π/υ 254.346.702,00 € (74,81%), με συνέπεια ο βαθμός ενεργοποίησης προσκλήσεων να είναι υψηλός.
- Έχουν υποβληθεί εκατόν τριάντα (130) προτάσεις π/υ 275.393.683,13 € εκ. (81%).
- Έχουν ενταχθεί ενενήντα μία (91) πράξεις π/υ 171.268.869,62 €. Η ενεργοποίησή του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 ανέρχεται σε ποσοστό 50,38% που θεωρείται μέτριο στο χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις του ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 ανέρχονται σε 68.661.315,66 €, το ποσοστό συμβασιοποίησης του Προγράμματος ανέρχεται σε 20,20%. Ο βαθμός συμβασιοποίησης του Προγράμματος θεωρείται μέτριος.
- Η συνολική απορρόφηση (Πληρωμές 34.532.726 €) ανέρχεται σε ποσοστό 10,16% και το ποσοστό αυτό κινείται σε μέτριο επίπεδο που παραδοσιακά συμβαίνει στα πολυετή Προγράμματα, με πολύπλοκες διαδικασίες και πολλά επίπεδα εμπλεκόμενων φορέων.

Παρατηρείται ότι η πορεία υλοποίησης μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος είναι ανισομερής, με 3 από τους συνολικά 13 Άξονες του Προγράμματος να μην έχουν προχωρήσει καθόλου σε όρους ενεργοποίησης, συμβασιοποίησης και απορρόφησης. Η εξειδίκευση των ανενεργών αξόνων και η έναρξη της υλοποίησής τους, αποτελεί προτεραιότητα και αναμένεται να ολοκληρωθεί το επόμενο διάστημα.

Αν και ο βαθμός υλοποίησης και απορρόφησης των πόρων του Προγράμματος είναι γενικά χαμηλός, οι δράσεις που έχουν εξειδικευτεί μέσω της έκδοσης και ενεργοποίησης σχετικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων έργων, φτάνει (ή και ξεπερνά) τον προϋπολογισμό της δημόσιας δαπάνης για ορισμένους Άξονες Προτεραιότητας.

Από τη πορεία υλοποίησης του Προγράμματος παρατηρούνται επίσης τα εξής:

- Στους ΑΠ 5, 6, 9, 11 και 13 παρατηρείται διαφορά μεταξύ προϋπολογισμού προσκλήσεων και ενταγμένων έργων η οποία οφείλεται στις εκπτώσεις των προσφορών για την υλοποίηση των έργων.
- Στους ΑΠ 3, 5, 9, 10 και 12, τα έργα που έχουν ενταχθεί έχουν και σε μεγάλο βαθμό συμβασιοποιηθεί.

- Οι ΑΠ 5, 9, 10 και 12 παρουσιάζουν την υψηλότερη απορρόφηση πόρων στο πλαίσιο του ΕΠ.

Οι καθυστερήσεις στην πορεία υλοποίησης του Προγράμματος οφείλονται σε εξωγενείς παράγοντες που αφορούν μεταξύ άλλων στις αιρεσιμότητες και τις αυτοδεσμεύσεις, στον ορισμό ΕΦΔ, σε θέματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ, στην τροποποίηση του Ν.4412/2016. Πιο αναλυτικά:

- Καθυστερήσεις λόγω αιρεσιμοτήτων καθώς χρειάστηκε δημιουργία μηχανισμού για - τη Διάγνωση των Αναγκών της Περιφερειακής Αγοράς Εργασίας και την Προώθηση της Διατηρήσιμης και Ποιοτικής Απασχόλησης.
- Μη αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο οι ΕΥΔ των περιφερειών θα προχωρήσουν στην έκδοση πρόσκλησης και επιλογή Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) για πόρους των ΠΕΠ που αφορούν σε κρατικές ενισχύσεις συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ.
- Προβλήματα στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) που επηρεάζουν την υλοποίηση δράσεων επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένων και των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
- Καθυστέρηση στην αποσαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων συμμετοχής των Περιφερειών στα νέα Χρηματοδοτικά Εργαλεία - Ταμεία (Ταμείο Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ), Ταμείο Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Equifund), Ταμείο Υποδομών, κ.λπ.).
- Καθυστέρηση λεπτομερειών εφαρμογής Ν.4412/2016 για τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων.
- Καθυστέρηση έγκρισης του νέου ΚΕΝΑΚ(ΦΕΚ/Β/2367/12-07-2017).

Αναμένεται επιτάχυνση του ρυθμού υλοποίησης του Προγράμματος, καθώς ο προγραμματισμός και η εξειδίκευση του Ε.Π. έχουν πολύ μεγάλο βαθμό ωριμότητας. Επιπλέον έχουν αρθεί οι καθυστερήσεις που προκλήθηκαν λόγω αιρεσιμοτήτων καθώς αυτές έχουν ικανοποιηθεί στο σύνολό τους.

Αναφορικά με την εικόνα προόδου του **ΕΤΠΑ** μέχρι 31/12/2017:

- Συνολικά έχουν ενεργοποιηθεί 8 ΑΠ (1, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12), που αφορούν τις δράσεις ΕΤΑΚ, επιχειρηματικότητας, κλιματικής αλλαγής, περιβάλλοντος, βιώσιμων μεταφορών, υγείας, παιδείας και τεχνικής βοήθειας αντίστοιχα. Δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι ΑΠ 2 και ΑΠ 4.
- Η υψηλότερη απορρόφηση και η πιο ικανοποιητική πορεία υλοποίησης παρουσιάζεται στους ΑΠ 5, 9 και 12. Μέτρια και λιγότερη ικανοποιητική πορεία σε όρους αποτελεσματικότητας εμφανίζουν οι ΑΠ 3, 11 και 6 ενώ μη ικανοποιητική πορεία υλοποίησης οι ΑΠ 1 και 7.

Συγκεκριμένα ανά ΑΠ:

ΑΠ 1 Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

Ο ΑΠ 1 παρουσιάζει μέτριο ποσοστό ενεργοποίησης στο σύνολό του (43 %) αλλά δεν έχουν πραγματοποιηθεί συμβάσεις και δαπάνες.

Η εξειδίκευση του Άξονα πραγματοποιείται βάση του Περιφερειακού Σχεδίου της Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) της Δυτικής Μακεδονίας, δίνεται δηλαδή έμφαση στην ενίσχυση ερευνητικών δράσεων, ενώ παράλληλα επιδιώκεται συνέργεια και συνεργασία με τις δράσεις του τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ. Είναι πιθανή η αναπροσαρμογή του π/υ των δράσεων στα πλαίσια του συντονισμού με ανάλογες δράσεις που προκηρύσσονται σε εθνικό επίπεδο και για τις οποίες προκύπτει μεγαλύτερο ενδιαφέρον συμμετοχής. Είναι πιθανή η διόρθωση της τιμής στόχου των δεικτών εκροής: CO26 και CO27.

Η πορεία υλοποίησης του Άξονα καθυστέρησε κυρίως λόγω του ΠΣΚΕ αλλά και άλλων παραγόντων (αυτοδέσμευση, θεσμικό πλαίσιο για κρατικές ενισχύσεις) και δεν θεωρήθηκε ικανοποιητική. Όμως με την άρση αυτών των προβλημάτων και την επιτάχυνση της περαιτέρω ενεργοποίησης του Άξονα, όπως προβλέπεται από την ΕΥΔ, η επίτευξη του στόχου για τους δείκτες το έτος 2023 είναι σχεδόν βέβαιη βάση των εκτιμήσεων.

ΑΠ 2 Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

Ο ΑΠ 2 είναι ο μοναδικός Άξονας του ΕΤΠΑ που δεν έχει εξειδικευτεί και δεν παρουσιάζει καμία ενεργοποίηση ούτε σε επίπεδο προσκλήσεων ούτε σε επίπεδο ένταξης και υλοποίησης έργων. Ο λόγος αφορά κυρίως τις καθυστερήσεις από κεντρικές αρχές (Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής). Στο πλαίσιο αυτό δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια η πορεία των δεικτών εκροής έως το 2023. Η άμεση ενεργοποίηση του Άξονα κρίνεται αναγκαία για την επίτευξη των στόχων.

ΑΠ 3 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Το ποσοστό εξειδίκευσης του ΑΠ 3 ανέρχεται σε 41%. Ο ΑΠ 3 παρουσιάζει χαμηλά ποσοστά σε όρους εντάξεων έργων (16,1%) και συμβάσεων (16,1%) και μέτριο ποσοστό πληρωμών (4,0%). Γενικά στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 3 δεν ενεργοποιήθηκε καμία δράση ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας καθώς δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία ορισμού ΕΦΔ.

Εφόσον γίνει ο ορισμός του ΕΦΔ, το 2018 και επιταχυνθούν οι διαδικασίες έκδοσης της πρόσκλησης για υποβολής αιτήσεων και προχωρήσει η αξιολόγησή τους, υπάρχει δυνατότητα εκπλήρωσης του στόχου για τον αριθμό επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις εντός του έτους 2023 (εντάξεις επιχειρήσεων και έργων). Η καθυστέρηση ορισμού ΕΦΔ αφορά τόσο την 3.1- όσο και την 3.2 επενδυτική προτεραιότητα, και τις δράσεις 3.1.1.1 και 3.2.1.1 αντίστοιχα.

Η υλοποίηση των δράσεων 3.1.1.1 ενίσχυσης των επιχειρήσεων θα μπορούσε να προχωρήσει με γρήγορο ρυθμό εφόσον ένα μέρος χρηματοδοτήσει την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου. Στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να

απορροφηθεί αύξηση του π/υ. Αυτή είναι μια πρακτική η οποία έχει εφαρμοστεί με επιτυχία σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.

ΑΠ4 Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

Ο ΑΠ 4 έχει εξειδικευτεί πλήρως αλλά δεν έχει ενεργοποιηθεί. Οι λόγοι που είχαν καθυστερήσει την εφαρμογή του, έχουν σταματήσει να υφίστανται και αναμένεται άμεσα έκδοση προσκλήσεων για όλους τους τύπους δράσεων. Λαμβάνοντας υπόψη την απουσία αρνητικών παραγόντων στην υλοποίηση του Άξονα, η εκτίμηση για την επίτευξη των στόχων του 2023 είναι θετική. Με την ένταξη των σχετικών έργων που θα συμβάλλουν στην περαιτέρω ενεργοποίηση του Άξονα, θα είναι δυνατή η εκτίμηση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου και η εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων.

ΑΠ 5 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

Ο ΑΠ 5 αφορά δύο είδη δράσεων: δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων και δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πυρκαγιών και λοιπών κινδύνων. Συνολικά η πορεία υλοποίησης του συγκεκριμένου ΑΠ είναι ομαλή και παρουσιάζει ικανοποιητική εικόνα σε όρους αποτελεσματικότητας. Είναι ο άξονας με το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης στο ΕΤΠΑ. Εξετάζοντας και τη συμβολή των ενταγμένων έργων και το προγραμματισμό για ένταξη νέων, στην επίτευξη των δεικτών προκύπτει ότι στις αντιπλημμυρικές δράσεις η τιμή υλοποίησης των δεικτών για το 2023 θα φτάσει το στόχο.

Ο Άξονας έχει εξειδικευτεί στο σύνολό του. Η πρόοδος υλοποίησης του Άξονα θεωρείται ικανοποιητική καθώς έχουν ενταχθεί 4 έργα τα οποία αντιστοιχούν στο 62% του π/υ και πραγματοποιήθηκαν πληρωμές περίπου στο 1/3 του π/υ των ενταγμένων έργων.

Για τις δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων, δεν εντοπίζονται προβλήματα υπερβάσεων π/υ και αναμένονται εκπτώσεις κατά την ανάθεση των έργων και πιθανόν να προκύψει επιπλέον διαθέσιμος π/υ, που μπορεί να μεταφερθεί στους Άξονες όπου θα προκύψουν ανάγκες. Για τις δράσεις διαχείρισης πυρκαγιών, έχει προκύψει μικρή υπέρβαση του προγραμματισμένου π/υ (5.1.1.2).

Λόγω των εκπτώσεων κατά την ανάθεση των έργων πιθανόν να προκύψει επιπλέον διαθέσιμος π/υ. (Δράσεις 5.1.1.1.) Στην περίπτωση αυτή προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη CO₂O μείωση του π/υ και μεταφορά στους Άξονες όπου θα προκύψουν ανάγκες. Σχετικά με τις δράσεις 5.1.1.2, τεκμηριώνεται αύξηση του π/υ στο τελικό ποσό που συμβασιοποιήθηκε το έργο.

ΑΠ 6 Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Ο ΑΠ 6 αν και έχει ενεργοποιηθεί σε υψηλό βαθμό (71%) παρουσιάζει μέτριο ποσοστό απορρόφησης (9%). Αναμένεται επιτάχυνση της προόδου του Άξονα με ενεργοποίηση των συνόλων των δράσεων και αύξηση της απορρόφησης.

Είναι πιθανή η αύξηση του π/υ της Επ.Προ 6.1 για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας. Η αύξηση του π/υ και οι εκπτώσεις κατά τη δημοπράτηση των έργων θα οδηγήσουν σε αύξηση της τιμής στόχου των δεικτών C018, C019.

Στην Επ.Προ 6.2, με την ολοκλήρωση του σχεδίου ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης της ΠΔΜ καθώς και των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΒΑΑ και ΟΧΕ είναι πιθανό να προβληθούν ανάγκες, για την κάλυψη των οποίων να απαιτείται επιπλέον προϋπολογισμός.

Στην Επ.Προ 6.4: Η κατανομή του π/υ της Επ.Προ είναι πιθανό να επηρεαστεί από την ολοκλήρωση των Επιχειρησιακών Σχεδίων ΒΑΑ και ΟΧΕ, τα οποία θα προσδιορίσουν τις ανάγκες της Περιφέρειας και το βαθμό ωριμότητας των έργων που προβλέπεται να ενταχθούν. Προτείνεται να καλυφθούν οι ανάγκες με το προβλεπόμενο κόστος καθώς για τις ΒΑΑ υπάρχουν μη ώριμα έργα, και σε επόμενη αναθεώρηση θα μπορούσε να καλυφτεί η τυχόν απόκλιση με την ένταξη επιπλέον πόρων.

ΑΠ 7 Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

Ο ΑΠ 7 παρουσιάζει χαμηλή ενεργοποίηση αλλά τα έργα που έχουν ενταχθεί υλοποιούνται ομαλά και αναμένεται υψηλότερη πρόοδος μελλοντικά. (Εντάξεις 11,1%, Συμβάσεις 6,5%, Πληρωμές 4,4%).

Παρουσιάζει χαμηλή ενεργοποίηση και μη ικανοποιητική πορεία σε όρους αποτελεσματικότητας καθώς διάφορα θέματα επηρέασαν την εφαρμογή του. Αναμένεται αύξηση του ρυθμού υλοποίησης του Άξονα και επίτευξη των στόχων των δεικτών για το 2023 με την έκδοση προσκλήσεων για το σύνολο των δράσεων και την επιτάχυνση της δημοπράτησης έργων για τον κάθετο άξονα στην Εγνατία Οδό.

Βάση της σχετικής μελέτης του κάθετου Άξονα «Φλώρινα- Κοζάνη-όρια Ν. Λάρισας» που εκπονείται από την ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, το έργο θα κοστίσει περίπου 30 εκ, άρα είναι πιθανή η αύξηση του π/υ και της τιμής στόχου των δεικτών της Επ.Προ 7.1 (C013, C013a).

ΑΠ 9 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Ο ΑΠ 9 παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης στο πλαίσιο του Ε.Π (28,55%) και παρουσιάζει ομαλή πορεία υλοποίησης (Εντάξεις: 101,8%, Συμβάσεις:34,0%,) Αναμένεται η επίτευξη τιμής μεγαλύτερης της τιμής στόχου στη βάση του δεδομένου κόστους στις παρεμβάσεις σχετικά με τις υποδομές υγείας και άρα οι παρεμβάσεις θεωρούνται αποδοτικές. Για τις κοινωνικές υποδομές εκτιμάται ότι δεν θα προκύψουν προβλήματα υπέρβασης του προϋπολογισμού.

ΑΠ 11 Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

Ο ΑΠ 11, έχει εξειδικευτεί πλήρως και παρουσιάζει ποσοστό εντάξεων έργων 92,41%, συμβάσεων 36,0% και πληρωμών 9,0%.

Χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό εντάξεων αλλά ο ρυθμός απορρόφησής τους είναι χαμηλότερος λόγω των σημαντικών ποσοστών εκπτώσεων κατά τη δημοπράτηση των έργων. Λόγω των εκπτώσεων είναι πιθανό να προκύψει διαθέσιμος προϋπολογισμός και άρα η μείωση του π/υ του Άξονα και η μεταφορά πόρων σε άλλους ΑΠ. Επίσης είναι πιθανή η αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη T2113.

Εξετάζοντας τη συμβολή των ενταγμένων έργων στην επίτευξη των δεικτών, εκτιμάται ότι οι στόχοι των δεικτών για το 2023, θα επιτευχθούν.

ΑΠ 12 Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ

Ο ΑΠ 12 παρουσιάζει ικανοποιητική πορεία υλοποίησης και οι στόχοι των δεικτών εκροών έχουν επιτευχθεί σε επίπεδο εντάξεων.

Συμπεριλαμβάνει δράσεις Τεχνικής Βοήθειας. Έχει εξειδικευτεί πλήρως και έχουν ενταχθεί 5 έργα τα οποία αντιστοιχούν περίπου στο 75 Πάνω από το 75% των ενταγμένων έργων έχει συμβασιοποιηθεί και οι συμβάσεις προς τις πληρωμές ανέρχονται σε ποσοστό 22%.

Αναφορικά με τους δείκτες εκροών του ΕΤΠΑ, αρχικά εξετάστηκε η κάλυψη όλων των δράσεων από δείκτες εκροών και στις περιπτώσεις όπου οι δράσεις δεν αντιστοιχίζονται σε δείκτες εκροών, προτείνονται οι παρακάτω δείκτες:

Δράση	Κωδ.	Δείκτες Εκροών	Μονάδα Μέτρησης
1.2.1.2	Txxxx	Δημιουργία νέων τεχνοβλαστών	Αριθμός
3.1.1.2	Txxxx	Αριθμός δομών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας	Αριθμός
3.1.1.3	Txxxx	Αριθμός δομών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας	Αριθμός
3.1.1.5	Txxxx	Αριθμός συνεργατικών σχημάτων (clusters) και δικτύων που δημιουργούνται	Αριθμός
3.1.1.5	Txxxx	Αριθμός επιχειρήσεων και φορέων που συμμετέχουν σε συνεργατικά σχήματα και δίκτυα	Αριθμός
6.1.1.2	Txxxx	Δράσεις προστασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης υδατικών σωμάτων	Αριθμός

Αναφορικά με την εικόνα προόδου του **ΕΚΤ** μέχρι 31/12/2017 έχουν ενεργοποιηθεί οι ΑΠ 10 και 13, και δεν έχει ενεργοποιηθεί ο ΑΠ 8. Από την εξέταση της αποδοτικότητας στις παρεμβάσεις του ΕΚΤ, προκύπτει ότι οι παρεμβάσεις είναι αποδοτικές σε σχέση με το κόστος και εκτιμάται ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι επαρκής για την υλοποίηση του συνόλου των παρεμβάσεων.

Από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης των Αξόνων Προτεραιότητας του **ΕΚΤ** λαμβάνοντας υπόψη τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και την πορεία υλοποίησης των δεικτών εκροής ΕΚΤ, ισχύουν τα εξής:

- Ο ΑΠ 8 δεν έχει ενεργοποιηθεί και η ολοκλήρωση της εξειδίκευσης του αναμένεται το επόμενο διάστημα.
- Ο ΑΠ 10, ο οποίος αφορά την κοινωνική ένταξη, παρουσιάζει μέτρια προς ικανοποιητική απορρόφηση και ομαλή πορεία υλοποίησης, ο ΑΠ 13 για την τεχνική βοήθεια του ΕΚΤ έχει ενεργοποιηθεί σε μέτριο βαθμό.

ΑΠ 8 Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

Ο ΑΠ 8 δεν έχει ενεργοποιηθεί και η ολοκλήρωση της εξειδίκευσης του αναμένεται το επόμενο διάστημα. Οι λόγοι αφορούν την ωρίμανση της RIS3, την εκπόνηση και έγκριση σχεδίων ΟΧΕ/ΒΑΑ καθώς και λόγω καθυστέρησης ολοκλήρωσης της αιρεσιμότητας και της αυτοδέσμευσης για τη δημιουργία μηχανισμού διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας. Το επόμενο διάστημα προβλέπεται η ολοκλήρωση της εξειδίκευσης των δράσεων και η ολοκλήρωση της επιλογής ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων. Εφόσον οριστεί ο ΕΦΔ και ενεργοποιηθούν οι δράσεις του Άξονα θα είναι δυνατή η εκτίμηση για επίτευξη των στόχων του 2023.

ΑΠ 10 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Ο ΑΠ 10, αφορά την κοινωνική ένταξη, παρουσιάζει μέτρια προς ικανοποιητική απορρόφηση και ομαλή πορεία υλοποίησης (Εντάξεις 44,5%, Συμβάσεις 43,3%, Πληρωμές 22,2%). Παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης στο ΕΚΤ και ικανοποιητική πρόοδο υλοποίησης. Τα θέματα που εκκρεμούν είναι τα παρακάτω: Η ένταξη δράσεων για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (10.1.), η εξειδίκευση δράσεων ΤοΜΥ, Ψυχικής Υγείας, Εξαρτήσεων (10.3.) η εξειδίκευση και ένταξη δράσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας(ΚΑΛΟ) οι οποίες θα συμβάλλουν στην ενεργοποίηση της Επ.Προ 10.4. Οι δείκτες εκροών που έχουν ενεργοποιηθεί παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά υλοποίησης και τρεις δείκτες παρουσιάζουν επίτευξη στόχων σε επίπεδο εντάξεων.

ΑΠ 13 Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ

Ο ΑΠ13 έχει ενεργοποιηθεί μερικώς και δεν παρουσιάζει συμβάσεις και πληρωμές. Οι δείκτες του ΑΠ δεν έχουν ενεργοποιηθεί. Με την ένταξη και ολοκλήρωση των σχετικών έργων αναμένεται επίτευξη του στόχου των δεικτών για το 2023.

Για το Πλαίσιο Επίδοσης, οι δείκτες εκροών μέχρι την 31/12/2017 έχουν ενεργοποιηθεί στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 5, 6, 7, 9, 10 και 11. Οι δείκτες των υπόλοιπων Αξόνων, σύμφωνα με τον προγραμματισμό, αναμένεται να ενεργοποιηθούν εντός του 2018.

Αν και οι περισσότερες καθυστερήσεις έχουν αρθεί από τις αρχές του 2018, η εικόνα που διαμορφώνεται ως προς το Π.Ε. δε δείχνει να μπορεί να επιτύχει πλήρως τους στόχους των οροσήμων του 2018. Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων του Π.Ε. για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών μέχρι το 2019. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023.

Σύμφωνα με την εικόνα που έχει διαμορφωθεί μέχρι τις 31/12/2017 και τις προβλέψεις για το 2018 και το 2019, κατά προσέγγιση αναμένεται επίτευξη των τελικών στόχων του Π.Ε. σχεδόν στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας. Εξάιρεση αποτελούν οι οικονομικοί δείκτες F100 του ΑΠ3 και του ΑΠ7 οι οποίοι ενδέχεται να μη φτάσουν το 100%.

Λαμβάνοντας υπόψη πλέον πρόσφατα στοιχεία της πορείας υλοποίησης καθώς και δράσεις που έχουν προγραμματισθεί να εξειδικευτούν – ενεργοποιηθούν το πλαίσιο επίδοσης μπορεί να τροποποιηθεί σε μια πιο εξορθολογισμένη κατεύθυνση, τόσο στις τιμές του οικονομικού δείκτη όσο F100 όσο και στις τιμές των δεικτών εκροών και των βασικών σταδίων υλοποίησης.